

Bilag 1

Den økonomiske udvikling

Resumé

Den økonomiske udvikling har betydning for den forventede gevinst og risiko ved valget mellem statsgaranti og selvbudgettering. Økonomiministeriet fremlagde den 31. august 2023 Økonomisk Redegørelse August, hvor skønnene for BNP er opjusteret sammenlignet med Økonomisk Redegørelse Maj 2023. Det gælder også skønnet for det kommunale udskrivningsgrundlag, der i er opjusteret en anelse sammenlignet med Økonomisk Redegørelse Maj. Krigen i Ukraine, en høj og vedvarende kerneinflation, samt mulighederne for en ny fødevare- og energikrise i den kommende vinter, udgør sammen med en mulig afmatning af kinesisk økonomi nogle af de væsentlige risici for at udviklingen kan blive mere negativ end prognosticeret. I nedenstående gennemgås den forventede økonomiske udvikling på landsplan.

Sagsfremstilling

Økonomisk Redegørelse August 2023, Økonomiministeriet

Den 31. august 2023 fremlagde Økonomiministeriet Økonomisk Redegørelse August. Store dele af dansk økonomi er bremset op i løbet af det seneste 1½ års tid. Aktiviteten er holdt oppe af eksporten og den indenlandske efterspørgsel er gået tilbage. Udviklingen gennem første halvdel af 2023 peger imidlertid i retning af, at afmatningen i dansk økonomi vil blive forholdsvis mild.

Vurderingen i Økonomisk Redegørelse August er, at der i den nuværende konjunktursituation er der gode muligheder for en blød landing for dansk økonomi. Det er forventningen, at økonomien nærmere sig det strukturelle niveau, der er foreneligt med stabile priser. Selvom væksten ventes at aftage sammenlignet med de foregående to år, er der fortsat udsigt til fremgang i dansk økonomi i 2023 og i 2024.

Sammenlignet med Økonomisk Redegørelse Maj er BNP-væksten i årene 2023 og 2024 opjusteret til hhv. 1,2 pct og 1,4 pct., og udviklingen i beskæftigelsen ventes mere gunstig end antaget i foråret. Den samlede beskæftigelse estimeres på årsniveau at være omtrent 32.000 personer højere i 2023 end i 2022, mens der i 2024 forventes et fald i beskæftigelsen på 13.000 personer, jf. tabel 1.

20-09-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 14725

Dokumentnummer i F2
3848957

Sagsnummer eDoc
2023-0363923

Sagsbehandler
Kenneth Møllerup-Faurschou

Tabel 1: Udvalgte skøn fra danske konjunkturvurderinger

	BNP-vækst (realvækst, pct)		Antal beskæftigede (1.000 personer)	
	2023	2024	2022-23	2023-24
Økonomisk redegørelse Maj	0,6	1,4	1	-23
Økonomisk redegørelse August	1,2	1,4	32	-13

Inflationen er aftaget mærkbart fra sidste års høje niveau og udgjorde i juli 3,1 pct. Faldet skyldes især lavere energipriser, mens tjenestepri-
stigninger på over 5 pct. bidrager til trægthed i kerneinflationen (dvs.
prisudviklingen fraregnet energi og uforarbejdede fødevarer).

Økonomiministeriet forventer, at væksten i 2023 og 2024 særligt vil
være drevet af en fremgang i det private forbrug og eksport til udlan-
det. Der er en forventning om, at det private forbrug vil stige i de kom-
mende år. Dette understøttes af forventninger om reallønsfremgang, la-
vere inflation, stabilisering af boligmarkedet, samt en ventet tilbagebe-
taling af for højt opkrævet ejendomsskatter på ca. 13,5 mia. kr.

I flere af de lande, som udgør de væsentligste samhandelsparter for
Danmark, opleves i øjeblikket stagnation eller direkte tilbagegang i BNP.
Dette afspejler sig allerede i dele af den danske eksport. Eksportens bi-
drag til væksten i 2023 kan derfor primært henføres til medicinalindu-
strien, der har opretholdt et højt produktionsniveau i første halvdel af
2023.

Medicinalindustrien har været afgørende for, at industrien som helhed
kunne øge produktionen de seneste halvandet år trods økonomisk
modvind i aftagerlandene. Medicinalindustriens betydning kommer
også til udtryk ved, at der ville have været stilstand i den samlede værdis-
kabelse siden slutningen af 2021 uden den stærke fremgang i indu-
strien. Andelen af industrivirksomheder, der melder om mangel på ef-
terspørgsel er steget til et historisk set højt niveau, og væksten i dansk
økonomi er ikke en generel tendens på tværs af alle brancher. I 2024
ventes dansk medicinalindustriens betydning for udvikling i BNP og ek-
sport dog at være i et mere begrænset omfang. Eksportens forventede
bidrag til væksten i 2024 forventes derfor indfriet ved en mere generel
bedring af den økonomiske situation i udlandet.

Økonomiministeriet har med Økonomiske Redegørelse August opju-
steret forventningerne til det kommunale udskrivningsgrundlag frem
mod 2024. Justeringen dækker dog over en nedjustering af 2022-
skønnene på næsten 21 mia. kr., som imødegås af en noget højere vækst
i 2022-2023 og 2023-2024. Fra Økonomisk redegørelse Maj til Økono-
misk redegørelse August er forventningen til kommunernes udskriv-
ningsgrundlag for 2024 opjusteret med 19,1 mia. kr. på landsplan.

Økonomiministeriet understreger, at der er en række væsentlige negative risici forbundet med det nuværende konjunkturbillede, som indebærer at der er risiko for et mere negativt forløb, end der er lagt til grund for de prognoser, der danner grundlag for Økonomisk Redegørelse August. Der advares bl.a. om risikoen for, at inflationen kan vise sig at være mere sejlivet end ventet i både Danmark og i udlandet, og at det kan føre til en pris-løn-spiral, hvor pris- og lønstigninger gensidigt forstærker hinanden. I en sådan situation vil der kræves yderligere stramninger af de finansielle vilkår, som kan trække væksten i en lavere retning end forventet. Derudover er der stadig stor usikkerhed knyttet til krigen i Ukraine. Selvom risiciene ved situationen i Ukraine vurderes mere moderate end for ét år siden, kan en eskalering af krigen bidrage til en ny usikkerhed og trække i retning af en negativ vækst. Dertil kan fx kornaftalen mellem Ukraine og Rusland, som ikke blev forlænget, sammen med andre hændelser i konflikten bidrage til en ny usikkerhed om de globale fødevarerpriser.

Det internationale Energiagentur (IEA) har i løbet af sommeren desuden advaret om risiko for energiforsyningsknaphed i tilfælde af en hård vinter. Dog må de omstillinger virksomheder og husholdninger allerede har gennemført alt andet lige ventes at trække i retning af, at sandsynligheden herfor er mindre i den kommende vinter sammenlignet med sidste år.

Endeligt har udviklingen i den kinesiske økonomi stor betydning for dansk økonomi. Kinesisk økonomi har hen over sommeren vist en række svaghestegn med bl.a. fald i boligbyggeriet, afdæmpet udvikling i husholdningernes forbrug samt en forholdsvis ringe udvikling i eksporten pga. afdæmpet udenlandsk efterspørgsel. En strukturel nedgang i kinesisk økonomi vil have afsmittende effekt på den globale økonomi og kan trække dansk økonomi i en mere negativ retning.

I forlængelse heraf gør Økonomiforvaltningen opmærksom på, at Danmarks Nationalbank i juni offentliggjorde analysen *'Et tilbageslag i Kina vil reducere væksten i Danmark betydeligt'*, hvor det konkluderes, at påvirkningen af et fald i den kinesiske BNP-vækst vil være kraftig og relativ langvarig for dansk BNP. Analysen fremhæver, at Kina aktuelt står overfor flere udfordringer, der kan føre til et brat økonomisk tilbageslag, som kan have betydelige konsekvenser for dansk økonomi på både kort og langt sigt. Bl.a. kan de vedvarende spændinger mellem USA og Kina svække de kinesiske vækstudsigter. Ligeledes udgør den massive gældsætning i den kinesiske ejendomssektor en betydelig risiko for økonomisk stabilitet i Kina. En vækstnedgang i Kina på 1 procentpoint vil ifølge Nationalbankens beregninger reducere dansk BNP med 0,4 pct. efter 1 år. Det er ifølge Nationalbankens analyse særligt transporterhvervene og medicinalindustrien, der er eksponeret over for udviklingen i Kina.

Øvrige vurderinger

Nationalbanken har i september 2023 offentliggjort prognosen '*Fortsat højt inflationspres kræver stram økonomisk politik*', hvor et hovedbudskab er, at der er behov for en stram økonomisk politik for at bringe inflationen ned. Svækket købekraft har sammen med rentestigninger dæmpet væksten i dansk økonomi. Kerneinflationen er fortsat høj, og der er udsigt til, at høje lønstigninger vil forlænge perioden med høj inflation. De rentestigninger centralbankerne har gennemført for at bringe inflationen ned har dæmpet væksten i Danmark og i udlandet. Sammen med en svag vækst i Kina ventes det, at de også vil dæmpe væksten i verdensøkonomien fremover. Nationalbanken skønner en BNP-vækst på 1,7 pct. i 2023 og 1,3 pct i 2024.

OECD har i september 2023 fremlagt en prognose for den økonomiske udvikling i Europa og Euroområdet. Prognosen slår fast, at væksten i de europæiske økonomier ventes at aftage i 2023 for gradvist at tiltage igen i 2024. Ruslands invasion af Ukraine skaber fortsat usikkerhed om bl.a. fødevareresikkerheden, og risikoen for en ny energikrise i den kommende vinter er fortsat til stede, selvom den er mindre end på samme tid sidste år. Derudover er der risiko for, at den potentielt vedvarende, høje kerneinflation kan afføde pengepolitiske stramninger, som kan trække væksten i en lavere retning end forventet.

ECB (European Central Bank) pointerede i august, at udsigterne for den økonomiske vækst og inflationen fortsat er meget usikre. Krigen i Ukraine udgør sammen med bredere geopolitiske spændinger nogle af de nedadrettede risici, som kan påvirke euroområdets økonomi negativt. Inflationen fortsætter med at falde i euroområdet, men ECB vurderer, at den forbliver for høj, for længe. På den baggrund hævede ECB renten i juli, og hvis effekten af denne stramning har stærkere gennemslag end ventet, kan det begrænse væksten mere end ventet.

IMF (International Monetary Fund) har i juli opjusteret skønnet for væksten i Euroområdet. Selvom prognosen er lidt højere end IMF's forventninger i foråret, er der med en BNP-vækst på 0,9 pct i 2023 og 1,5 pct. i 2024 tale om en væsentlig nedgang fra niveauet i de senest to år. IMF understreger at en række faktorer kan påvirke den globale vækst i nedadgående retning. Herunder usikkerheden om negative konsekvenser som følge af en mulig intensivering af krigen i Ukraine og den senere tids ekstreme vejrfænomener og en begyndende opbremsning i kinesisk økonomi.

I deres seneste prognose fra maj har EU-kommissionen opjusteret vækstudsigterne. For Danmark skønnes en BNP-vækst på 0,3 i 2023 og 1,5 i 2024. For EU som helhed skønnes væksten til 1,0 pct. i 2023 og 1,7 pct. i 2024. Opjusteringen skal bl.a. ses i lyset af, at væksten i 2022 var højere end ventet og at forbrugertilliden er forbedret efter et historisk

lavpunkt sidste efterår. EU-kommissionen påpeger, at en række nedadgående risici kan trække væksten i en lavere retning. Det omfatter bl.a. kerneinflationen, der har vist sig højere og mere vedvarende end ventet, geopolitiske spændinger samt usikkerhederne knyttet til den videre udvikling i Ukraine.